

Årsberetning 2023 og første halvår 2024

Oligofreniforeningens virksomhed 1. januar 2023-30.juni 2024

Oligofreniforeningen, Lyseng Allé 15, 8270 Højbjerg
Tlf. 42 65 40 94, CVR 13 45 41 40, info@oliforeningen.dk, info@oligo.nu

Oligofreniforeningens virksomhed 1. januar 2023-30. juni 2024

Foreningens ledelse:

Oligofreniforeningens bestyrelse bestod ved indgangen af 2023 af:

Speciallæge i psykiatri *Kurt Sørensen*, Risskov (formand)

Fhv. afdelingslæge *Ulla Jacobsen*, Vejle

Fysioterapeut *Marianne Haurdahl*, Risskov

Informationsmedarbejder, cand. mag. *Dorte Eifer*, Stavtrup

Fhv. områdechef *Klavs Bo Persson*, Randers

Ved den ordinære generalforsamling 31. oktober 2023 genvalgte bestyrelsen.

Aut. Psykolog, cand psych. *Anne Mette Sørensen* nyvalgte som intern revisor, mens *Kovsted og Skovgaard, Statsautoriseret revisorpartnerskab*, Risskov genvalgte som ekstern revisor.

Psykolog *Jes Sølgaard* blev valgt ind i bestyrelsen som et 6. medlem, hvilket medførte at foreningens vedtægter blev ændret ved to ekstra-ordinære generalforsamlinger, (jvf §11), således at en udvidelse blev muliggjort og foreningens bestyrelse fremover kan have et antal på op til 7 personer.

I foråret 2024 indtrådte en meget sørgelig begivenhed, da foreningens stifter og mange-årige formand, *Kurt Sørensen* afgik ved døden d. 12. marts 2024. Bestyrelsen besluttede på et ekstraordinært indkaldt bestyrelsesmøde at konstituere Oligofreniforeningens bestyrelse på følgende vis:

Fhv. områdechef *Klavs Bo Persson*, Randers (Konstitueret formand)

Psykolog *Jes Sølgaard*, Aalborg (Næstformand)

Fhv. afdelingslæge *Ulla Jacobsen*, Vejle

Fysioterapeut *Marianne Haurdahl*, Risskov

Informationsmedarbejder, cand. mag. *Dorte Eifer*, Stavtrup

Ved den planlagte generalforsamling 24. september 2024 vil bestyrelsens nye sammensætning formelt vælges.

Medlemstal

Foreningens medlemstal har været stigende gennem årene, som det fremgår af tabellerne:

Dato	Medlemstal
31-12-17	87
31-12-18	137
31-12-19	164
31-12-20	176
31-12-21	180
30-12-22	170
31-12-23	184
30-06-24	204

Medlemmernes geografiske fordeling fremgår af den følgende tabel:

Medlemmernes geografiske fordeling	
Region Hovedstaden	27
Region Sjælland	26
Region Syddanmark	33
Region Midtjylland	92
Region Nordjylland	22
Udland (Norge, Færøerne, Filippinerne)	4
I alt	204

Kontingent til foreningen afhænger af, hvor mange personer medlemskabet omfatter. (individuel medlemskab: 100 kr. årligt, arbejdspladser med mindre end 25 medarbejdere: 250 kr. årligt, med 25-49 medarbejdere: 500 kr. årligt, mere end 50 medarbejdere: 1.000 kr. årligt). Af tabellen fremgår, at foreningen har kontakt til langt flere, end de "nøgne" medlemstal viser, og medlemstal har det senest år været stigende, som det fremgår af tabellen:

Medlemmer fordelt på medlemskabstyper

Personligt medlemskab	105
Lille medlemskab (0-24 personer)	42
Stort medlemskab (25-49 personer)	45
XL medlemskab	12
I alt	204

Det vides, at en del af de personlige medlemmer er fagprofessionelle indenfor socialektoren. Vi kan imidlertid også glæde os over, at en stadig større del af de personlige medlemmer er pårørende til udviklingshandicappede mennesker, formentlig mere end halvdelen.

Foreningens aktiviteter 2023-24

Oligofreniforeningens virksomhed har i 2023 og den forløbne del af 2024 væsentligst begrænset sig til at sikre driften af Center for Oligofrenipsykiatri, der skal omtales nærmere nedenfor.

Center for Oligofrenipsykiatri

Personale

Centret har i 2023-2024 haft følgende medarbejdere, der er ansat på overenskomstmæssige vilkår:

- Informationsmedarbejder og daglig leder, cand. mag. *Dorte Eifer* (34 timer / uge)
- Journalist, cand. mag. (musikterapi) *Mette Egelund Olsen* (12 timer / uge)
- Økonomimedarbejder *Cate Lynggaard Petersen* (aflønnet på timebasis)

Følgende har virket som frivillige og ulønnede medarbejdere:

Fhv. afdelingslæge *Ulla Jacobsen*

Psykolog, mag. art. *Per Lindsø Larsen*

Aut. psykolog, cand. psych. *Anne Mette Sørensen*

Fhv. overlæge, speciallæge i psykiatri *Kurt Sørensen*, der tillige har fungeret som ulønnet centerleder.

Fuldmægtig, cand. jur. *Anne Marie Thyrring*

Speciallæge i psykiatri, *Meta Jørgensen*

Centrets aktiviteter

Rådgivning

Som tidligere har en af centrets væsentlige aktiviteter bestået i formidling af viden om psykiatri og udviklingshandicap. I et stort antal tilfælde har centret kunnet rådgive bl.a. pårørende, pædagoger, læger (herunder psykiatriske afdelinger), offentlige myndigheder, pressen, sagsbehandlere og studerende i psykiatriske spørgsmål.

Blandt andre henvendelser skal nævnes, at adskillige pårørende ønsker mere fyldestgørende information om bl.a. medicinbivirkninger, end de har fået i det offentlige system.

Ofte har rådgivningen bestået i oplysning om, hvor der kan søges yderligere hjælp, men mere komplekse problemstillinger optræder også. Disse forespørgsler har ofte krævet besvarelser af nærmest videnskabelig karakter og har indebåret omfattende litteratursøgninger.

En del forespørgsler handler om, hvor der kan tilbydes behandling og især samtaler til mennesker med udviklingshandicap. Centret har etableret kontakt til interesserede og erfarne psykologer på Sjælland, således at hele landet er dækket. Vi modtager fortsat gerne henvendelser fra psykologer, der måtte være interesserede i at indgå i et netværk af "oligofrenipsykologer". Centret kan ligeledes henvise til den lille håndfuld psykiatriske speciallæger, der har nævneværdig oligofrenipsykiatrisk erfaring. Eksempelvis har vi i foråret 2024 indledt et samarbejde med to læger, der har oligofrenipsykiatrisk erfaring. De har opstartet et tilbud, der kaldes *Borgernær Psykiatri*, et målrettet botilbud til ansatte, som ikke oplever, at de kan få deres borgere vurderet/behandlet i den regionale psykiatri, da de oftest ikke er vurderet "syge nok endnu".

Det skønnes, at 800-1000 årligt søger råd i centret telefonisk, via mail eller ved personligt fremmøde, men det har ikke været muligt at foretage en systematisk registrering af henvendelserne.

Centrets rådgivning er gratis.

Biblioteket

Der er til centrets bibliotek i årets løb erhvervet et beskedent antal nyanskaffelser, bl.a. udgivelser der er skønnet relevante i forbindelse med skrivning af kapitler til udgivelsen "Børn og unge med udviklingshandicap – en grundbog" samt udgivelser relateret til området om domfældte, som er et område, der følges med henblik på afholdelse af den årlige konference om lovovertrædere med udviklingshandicap.

Internettet

Centrets hjemmeside www.oligo.nu har for mange været en meget anvendt kilde til information. Således har siden i perioden 01.01.23-31.12.23 haft 216.194 besøg (2022: 205.868). På hjemmesiden bringes bl.a. fagligt relevante artikler og interviews med centrale fagpersoner, pårørende eller mennesker med udviklingshandicap. Artiklerne kan hentes på <https://oligo.nu/artikler/>

I alt har foreningens hjemmeside (<https://oliforeningen.dk>) i 2023 haft 118.415 gæster mod 122.518 i 2022.

På Facebook har centret 986 følgere, mens Oligofreniforeningen har 228 følgere.

Centret udsender ca. 8 gange årligt et nyhedsbrev, som 884 abonnerer på. Blandt artikler, der er bragt i nyhedsbrevene og på hjemmesiden i 2023/24, skal nævnes:

[Et tilfælde førte hende til Danmark og de udviklingshandicappede](#)
[Specialistteam støtter netværk til svært udviklingshæmmede med udfordrende adfærd](#)
[Selvmord og tanker om selvmord almindeligt blandt udviklingshæmmede](#)
[Studerende holder sommerhøjskole for mennesker med udviklingshæmning](#)
[Trivsel er i højsædet](#)
[De smider normalitetskappen i Lyngdal](#)
[Åbne dialoger sker under åben himmel](#)
[Angst bør diagnosticeres – også hos udviklingshæmmede](#)
[Er det mon psykiske mén efter corona?](#)

Artiklerne kan læses på <https://oligo.nu/artikler>

Konferencer

Konference om psykiatri og udviklingshæmning 24. maj 2023

Antal deltagere: 150 med deltagelse fra alle regioner.

Program:

- Troels Bruun: Mennesker med udviklingshæmning har også psykiske lidelser
- Arvid Kildahl: Traumer og overgreb hos mennesker med udviklingshæmning
- Carina Corfitz: En multifacetteret tilgang til borgere med udviklingshæmning og psykiatriske diagnoser
- Gaia Inge Nedergaard: ADHD hos mennesker med udviklingshæmning
- René Paulsen og Karoline Vingborg: Den sygeplejefaglige vinkel med udgangspunkt i patienten med udviklingshæmning

Konference om udviklingshæmmede lovovertrædere 13. september 2023

Antal deltagere: 130 med deltagelse fra alle regioner.

Program:

- Mette Rømer: Grønlandske lovovertrædere med udviklingshæmning nedsendt til Danmark
- Allan Vestergaard og Unnur Vestergaard: Bæredygtige støttemiljøer
- Anders Schouby: Politiets møde med udviklingshæmmede
- Gunner Simonsen: Tilsynets dilemmaer og udfordringer
- Nina Navntofte Pedersen og Line Søgaard: Kriminalpræventivt gruppeforløb til domfældte borgere med udviklingshandicap (KRIGU)

Konference om seksualitet og udviklingshandicap 15. november 2023

Antal deltagere: 82 med deltagelse fra alle regioner

Program:

- Josephine Egestorp: Seksualvejledning: Alle mennesker har en seksualitet, uanset handicap
- Malene Leth: Kønsidentitet og seksualitet
- Birthe Rusike: Psykologiske aspekter af seksualitet hos mennesker med udviklingshandicap
- Bettina Nielsen og Gitte Poulsen: Om sex, kærester, seksualitet
- Louise Brückner Wiwe: Senfølger af seksuelle overgreb

Bogkonference om børn og unge med udviklingshandicap 7. februar 2024

Antal deltagere: 90 med deltagelse fra alle regioner

Program:

- Vibeke Larsen: Barnets Lov med fokus på børn med udviklingshandicap

- Kim Rasmussen: De yngste børn og deres hverdagsliv – eksempler, erfaringer og refleksjoner
- Marlene Linnebjerg Kudsk: Den sunde seksualitet hos børn med handicap – og tiltag der arbejder med at lære grænser
- Jørgen Lyhne: DPU i praksis – Fra utviklingsbeskrivelse til en styrket pædagogisk praksis
- Charlotte Buch Hansen: Overgange og livsfaser – fra barn til det unge menneske

Konferanse om Psykiatri og utviklingshandicap. 24. mai 2024

Antal deltagere: 93 med deltagelse fra alle regioner

Programmet for den senest afholdte konferanse vises i sin helhet for at gi et inntrykk av den brede variasjon i de emner, som centret tilbyr:

Program:

Poul Videbech: Behandling mod depression. "Hvad er der evidens for virker i dag, og hvilke nye behandlinger kommer måske i fremtiden?"

Foredraget handler om de forskjellige behandlinger mod depression, som er gængse i dag: antidepressiv medisin, psykoterapi og elektrostimulation. Derudover omtales nye behandlinger, fx Magnetstimulation og helt nye preparater, som kanskje vil være nyttige i fremtiden.

Poul Videbech er professor i psykiatri og overlæge på Psykiatrisk Center Glostrup. Han har i mange år forsket i, hvad der skjer i hjernen, når man har en svær depression. Desuden har han interessert seg for forskjellige mulige behandlinger av denne tilstand. Han har skrevet adskillige lærebøker og populærvitenskapelige bøker om depression, angst og stress.

Trine Lise Bakken – onlineoplæg på norsk: Autismeskole (psykopedagogikk) til personer med autisme og psykisk lidelse

«Autismeskole» er et psykopedagogisk tilbud utviklet ved PUA, en regional seksjon for pasienter med utviklingshemming/autisme og psykisk lidelse. Pasienter i PUA har OFTE behov for å lære mer om autisme og hvordan autisme påvirker den mentale helsen. Personer med autisme har vansker (vanskeligheter) med mentalisering og introspeksjon og har vanligvis langt lavere nivå av emosjonell modenhet enn både kognitive og praktiske ferdigheter skulle tilsi. Bakken vil snakke om hvordan kunnskap om faktorer som krever spesielle terapeutferdigheter overfor denne pasientgruppen.

Trine Lise Bakken (f. 1958) er fag- forskningsleder ved Nasjonalt kompetansesenter for utviklingshemming og psykisk helse, NKUP, ved Oslo universitetssykehus i Norge. Hun arbeider også klinisk som behandler for pasienter i døgnhet og poliklinikk. Hun har 45 års erfaring innen psykisk helsevern, mer enn 25 av dem med pasienter med utviklingshemming. Bakken er utdannet psykiatrisk sykepleier med doktorgrad. Hun har skrevet og redigert flere fagbøker innen utviklingshemming og psykisk helse.

Kristina Saraf Neric og Sanne S. Bennedsen: Affektive lidelser i forbindelse med udviklingshandicap

Affektive lidelser er betegnelsen for depression, tilbagevendende depression, mani eller bipolar lidelse. Affektive lidelser ses også blandt mennesker med udviklingshandicap og forekommer lige så ofte hos mennesker med udviklingshandicap som i normalbefolkningen, formentlig også oftere, men det er ofte langt sværere at udrede denne gruppe for affektive lidelser. I oplægget kan du høre mere om affektive lidelser, udredning og behandling, med særligt fokus på hvordan ser det ud hos mennesker med udviklingshandicap.

Oplægget formidles af Kristina Saraf Neric, afdelingslæge i Team for Psykisk Syge Udviklingshæmmede, AUH Skejby og **Sanne Schjødt Bennedsen** sygeplejerske i Team for Psykisk Syge Udviklingshæmmede, AUH Skejby

Anne Steen Møller: Musikterapi

Anne Steen Møller er cand. mag i musikterapi og har en 1-årig certifikatuddannelse fra Nordoff-Robbins Center for Music Therapy, NY University. Siden 1987 har hun været ansat i Landsbyen Sølund, Skanderborg, et bosted for ca. 240 voksne mennesker med en omfattende nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. I 2022 udkom hendes bog, Musik, leg og liv. Det er en pædagogisk metode til at opbygge tætte relationer med ovennævnte gruppe, men som også bruges indenfor andre områder.

Metoden bygger på tre kommunikationsformer, som vi har med fra starten af livet:

- Evnen til at tage imod fysisk kontakt
- Evnen til at opfatte musikkens melodier og puls
- Evnen til at indgå i legende udfoldelser med forældrene, og med ting som fx en rangle

Essensen i metoden er, at enkelthed i samværet skaber dybde i relationen. Dette uddybes i oplægget, som overvejende handler om praksis og om pædagogiske medarbejderes muligheder for at bruge metoden i hverdagen med deres borgere.

Marianne Hegna, Sabrina Boelsmand og Jes Sølgaard: Stemmehørere

Stemmehøring og andre hallucinationer ses blandt mennesker med udviklingshandicap, på lige fod med den øvrige befolkning. Ofte er der en stor berøringsangst omkring emnet, og en implicit tanke om at stemmerne helst skal forsvinde. I Aalborg kommunes Udviklingscenter har der siden 2021 været arbejdet recovery-orienteret med stemmehøring blandt mennesker med kognitive udfordringer. Dette har resulteret i flere samtaleforløb, hvor Maastricht-interview har været gennemgående, samt i etablering af en stemmehørergruppe der mødes med faste intervaller. I oplægget kan du høre om dette arbejde, tankerne bag tilgangen og resultaterne heraf. Desuden kan du møde en kvinde, der selv er stemmehører, og efter sin recovery-proces er blevet ansat i Aalborg kommune som peer-medarbejder.

Oplægget formidles af Udviklingscenter Aalborg:

Marianne Hegna, pædagogisk konsulent og VISO-specialist, **Sabrina Boelsmand**, peer-medarbejder og **Jes Sølgaard**, aut. psykolog

Kliniske konferencer

Centret afholder 2 gange om året kliniske konferencer, hvor sundhedspersoner og psykologer har lejlighed til at diskutere (i anonymiseret form) problematiske sager og øvrige problemstillinger.

Der har været afholdt 3 kliniske konferencer i beretningsperioden (21. april 2023, 6. oktober 2023 og 19. april 2024) med deltagelse fra 3 regioner; Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark. Deltagerantallet har ligget mellem 16-24 deltagere, hvoraf en stor del efterhånden er faste gæster. Det præger stemningen, at deltagerne er trygge ved hinanden, således danner de fremlagte casehistorier udgangspunkt for konstruktive diskussioner, hvor alle bidrager med input.

Deltagelse i de kliniske konferencer er gratis, når bortses fra, at deltagerne forventes selv at betale for deres frokost.

Kursusaktiviteter

I beretningsperioden har foreningen afholdt et enkelt traditionelt kursus:

Misbrug og Udviklingshandicap 8. november 2023 (40 deltagere)

Yoga og udviklingshandicap

Centrets daglige leder, cand- mag- Dorte Eifer, der også er yogainstruktør, har gennem flere år dyrket yoga med udviklingshandicappede og til brug ved kurserne har centret, støttet af Sundhedsministeriet, udviklet 30 yogakort med fotos af mennesker med udviklingshandicap.

Med sine tydelige billeder, tegninger og tekster og en folder, der med tegninger viser grundstillingerne, kan kortene inspirere til at lave yoga enten på egen hånd eller i en gruppe, hjemme hos én selv eller i et fællesskab, eksempelvis på bosteder og aktivitetstilbud.

Læs mere: <https://oligo.nu/udgivelser/yogakort/>

Kortene er købt af STU-institutioner, højskoler, dagtilbud, private og må betegnes som en succes. 1. oplag på 100 stk. er tæt på at være udsolgt, og 2. oplag er på vej.

De tænkes anvendt bl.a. ved personalekurser i bosteder, formentlig oftest i form af huskurser. Dorte Eifer var således inviteret til at afholde webinar for Ergoterapeutforeningens selskab for ansatte, der arbejder på oligofreniområdet i efteråret 2023, som underviser i juni 2024 på PsykologCentrets forløb for pædagogisk personale, Handi-Krap og booket til en kommende yogakursusdag for fysio- og ergoterapeuter, der ligeledes arbejder på oligofreniområdet i Viborg kommune i efteråret 2024.

Bogudgivelser

Som supplement til centrets grundbøger om udviklingshandicap har centret i 2024 udgivet en bog om børn og unge med udviklingshandicap. Bogen, der er skrevet af nogle af landets førende eksperter, blev lanceret 7. februar 2024 til bogkonferencen om børn og unge med udviklingshandicap. Deltagerne fik bogen udleveret gratis, og en stor del af bogens skribenter medvirkede, enten som oplægsholdere eller som gæster. Desuden deltog en klasse studerende fra Diakonhøjskolens uddannelse i Diakoni og Socialpædagogik.

Bogen er smukt udformet med illustrationer fra elever med udviklingshandicap fra Kunstnerhuset Karavana. Efter udgivelsen af bogen afholdt Kunstnerhuset en bogreception, hvor alle centrets medarbejdere medvirkede og overrakte hver enkelt kunstner et eksemplar af bogen, hvilket vakte stor glæde og stolthed hos kunstnerne.

Se mere om bogen: <https://oligo.nu/udgivelser/boern-og-unge-med-udviklingshandicap-en-grundbog/>

Senere på året udsendes en bog om udviklingshandicappede lovovertrædere, hvori behandlingsmæssige og juridiske problemstillinger mm. behandles. Denne bogudgivelse får titlen "De dømte med udviklingshandicap" og vil indgå i konferencen om udviklingshandicappede domfældte i september 2024.

Internationalt samarbejde

Med støtte fra Sundhedsministeriet blev det internationale samarbejde styrket med dansk deltagelse i EAMHID's europæiske kongres i Helsinki i september 2023. Fra centret medvirkede således Kurt Sørensen, Anne Mette Sørensen, Ulla Jacobsen, Mette Egelund Olsen og Dorte Eifer.

Behandlingsaktiviteter

I lighed med tidligere år har centret fungeret som psykiatrisk **behandlings- og undersøgelsessted**. Lovkrav har betydet, at centret officielt er registreret som sådant og undergivet tilsyn af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Ved udgangen af juni 2024 har centret ca. 15 indskrevne patienter.

Anne Mette Sørensen og Ulla Jacobsen har efter Kurt Sørensens dødsfald varetaget det fortsatte arbejde med patienterne. Dog kan speciallægeerklæringer ikke længere udformes, og det er derfor med stor glæde, at vi har kunnet etablere et samarbejde med Borgernær Psykiatri, (jf. tidligere omtale i beretningen) som allerede har påtaget sig opgaver henvist af centret.

Planlagte aktiviteter

Følgende kurser/konferencer er planlagte til afholdelse i 2. halvdel af 2024:

7. konference om lovovertrædere med udviklingshandicap inkl. bogudgivelse
Aarhus 25.09.24

Kursus i tilgængelig yoga v/ Dorte Eifer
Vejle 04.10.24

Klinisk konference
Aarhus 25.10.24

Kursus om Intensive Interaction v/ psykolog Ditte Rose Andersen
Aarhus 20.11.24

Økonomi

Foreningens nettoomsætning var i 2023 1.182.624 kr. (i 2022 1.076.490). Den højere omsætning tilskrives bl.a., at der er afholdt 3 konferencer i løbet af året mod de tidligere års to konferencer samt endnu en udgivelse fra Forlaget Oligo.

Samtidigt noteres, at man i mange kommuner har skåret ned på medarbejdernes efteruddannelse. Vi har således adskillige gange hørt fra personalegrupper, der har næret ønske om deltagelse på vores udbudte konferenceaktiviteter af økonomiske årsager desværre ikke får muligheden herfor bevilliget af deres ledelser.

Det detaljerede og reviderede regnskab kan rekvireres ved henvendelse til foreningen.

Sammenfatning

Sammenfattende har 2023 og første halvdel af 2024 været særdeles aktive år i Oligofreniforeningen, der samtidig har kunnet glæde sig over en flot tilgang af nye medlemmer og ikke-kommerciel aktivitet i alle landets regioner.

Tabet af Oligofreniforeningens mange-årige formand Kurt Sørensen er en sørgelig og skelsættende begivenhed for foreningen i 2024, men en nyvalgt bestyrelse, de frivillige medarbejdere og centrets 2 ansatte vil efter bedste evne føre foreningens arbejde videre, og der bliver således søgt om driftsmidler i Sundhedsministeriet til den fortsatte drift af Center for Oligofrenipsykiatri i 2025. I en fremtidig sammensætning af bestyrelsen vil der fortsat satses på en psykiatrifaglig bestyrelse.

Juni 2024

Oligofreniforeningen,
Formand Klavs Persson
Daglig leder Dorte Eifer